

W dniach 12 – 14 września w Ożarowie Mazowieckim z inicjatywy Ośrodka Rozwoju Edukacji z ekspertami oświatowymi spotkali się pracownicy: ośrodków doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz osoby zainteresowane projektem np. SORE.

Okazją do trzydniowego forum wymiany doświadczeń, opinii oraz wspólnej nauki była zorganizowana w ramach Projektu - *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym, kompleksowym wspomaganie szkół* - konferencja pod nazwaniem: *Co mówią dane..? Rola wspomaganie na etapie diagnozowania potrzeb szkoły/placówki*.

Trzon zagadnień poruszanych na konferencji stanowiła diagnoza potrzeb placówek oświatowych, oparta m.in. na wykorzystaniu wyników z: ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej, edukacyjnej wartości dodanej, analizie wyników egzaminów zewnętrznych a także potencjale informacyjnym nauczycieli.

Dzień pierwszy

Konferencję otworzyła Joanna Soćko, koordynator ds. opracowania nowego systemu w projekcie *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym, kompleksowym wspomaganie szkół*. Następnie Jarosław Kordziński przedstawił wykład nt. *Diagnoza dla rozwoju* i przedstawił w nim idee zarządzania jakością/pozytywną zmianą szkoły w oparciu o efektywne łączenie procesu diagnozowania/rozpoznawania potrzeb (konieczności, możliwości) rozwojowych szkoły z definiowaniem rezultatów zmiany oraz działań umożliwiających ich osiągnięcie.

Diagnoza dla rozwoju

Autor: Jarosław Kordziński

Kolejnym prelegentem była Anna Gocłowska, koordynator projektu *Program wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły, etap III*, przedstawiła główne założenia nadzoru pedagogicznego oraz jego istotę w pracy SORE, - szczególnie na pierwszym etapie diagnozowania potrzeb rozwojowych.

Ewaluacja w nadzorze pedagogicznym

Autor: Anna Gocłowska

Dr Ewa Stożek to kolejny prelegent, konferencji, wykład pn. *Egzaminy zewnętrzne dla rozwoju szkoły*. Przedstawiła różne wskaźniki egzaminacyjne oraz narzędzia do analizowania wyników egzaminacyjnych z wykorzystaniem metody edukacyjnej wartości dodanej. Szczególną uwagę zwróciła na przykłady wykorzystania wskaźników EWD w ewaluacji wewnętrznej szkoły.

Egzaminy zewnętrzne dla rozwoju szkoły

Autor: Ewa Stożek

Dzień drugi

W piątek uczestnicy podzieleni na 10 grup uczestniczyli naprzemiennie w pięciu 90-minutowych sesjach tematycznych, podczas których w zespołach do ćwierciuset uczestników pracowali z ekspertami nad zagadnieniami związanymi z diagnozą szans rozwojowych szkół i przedszkoli. *Sesja: Od danych zastanych do wiedzy o szkole. Jak wykorzystać wyniki egzaminów zewnętrznych do rozwoju pracy szkół.*

Celem tej sesji było doskonalenie kompetencji uczestników w zakresie dokonywania analizy, interpretacji i wykorzystania danych zastanych dotyczących wyników egzaminów zewnętrznych. Osnowę zajęć stanowiło zidentyfikowanie rodzajów źródeł informacji, takich jak: SEZ, SEO, CKE, OKE, NPSEO oraz analizy dokonywane przez szkolne zespoły nauczycielskie. Eksperci pomagali odnaleźć uczestnikom także odpowiedź na pytanie o cel badań efektów kształcenia oraz rodzaje zbieranych danych i analiz.

Rozwinięciem i docelowym skutkiem pracy podczas sesji było przyswojenie przez uczestników wiedzy o możliwościach: wykorzystania wyników egzaminów zewnętrznych i ich analiz, wnioskowania i identyfikowania kluczowych dla danej szkoły zagadnień w jej jakościowym rozwoju.

Po spotkaniu uczestnicy powinni nie tylko dostrzegać celowość i użyteczność prowadzonych analiz wyników ale także dokonywać na tej podstawie projektowania działań dla wspomagania pracy szkoły.

Od danych do wiedzy o szkole

Autorzy: Jolanta Bem, Małgorzata Wilczyńska-Grześ

Sesja: Wykorzystanie wyników egzaminów zewnętrznych - edukacyjna wartość dodana.

Rozwinięciem sesji dotyczącej wyników egzaminów była osobna sesja poświęcona edukacyjnej wartości dodanej. W zależności od potrzeb grupy prowadzący przypominali zarówno podstawowe informacje dotyczące specyfiki EWD, takie jak: rodzaje opracowywanych wskaźników, źródła danych oraz rodzaje analiz, jakich dokonywanie EWD umożliwia. Prezentacja objęła swoim zakresem ogrom informacji, jakie dzięki EWD mogą uzyskać osoby korzystające z tego narzędzia. Omawiając rodzaje rozkładów i dostępnych wskaźników prowadzący nie uciekali od przystępnego przedstawienia uczestnikom wykorzystywanych narzędzi statystycznych. Cenne uwagi prowadzących przestrzegały uczestników przed błędami, jakich należy się wystrzegać przy wykorzystywaniu edukacyjnej wartości dodanej.

Praca warsztatowa na przykładowych wskaźnikach umożliwiła uczestnikom przetestowanie i utrwalenie zdobytej wiedzy podczas pracy z przykładowymi danymi.

Od danych do wiedzy o szkole

Autorzy: Jolanta Bem, Małgorzata Wilczyńska-Grześ

Sesja: Narzędzia i sposoby pracy z ludźmi.

Dużą ciekawość uczestników wzbudzała sesja związana ze sposobami zespołowego diagnozowania potrzeb rozwojowych szkoły. Oferta tej sesji odpowiadała potrzebom przeciwdziałania powszechnemu ankietowaniu. Uczestnicy zostali zaznajomieni i mieli okazję zanalizować oraz przepracować warsztatowo takie metody pozyskiwania informacji od innych ludzi, które mogą być szczególnie przydatne w pracy SORE lub animatora a także zwyczajnej pracy zawodowej osób zatrudnionych w ośrodkach doskonalenia, poradniach i bibliotekach.

W miejsce - żmudnego dla respondentów – wypełniania ankiet, uczestnicy sesji mogą stosować pięć aktywnych metod pozyskiwania informacji, w tym o charakterze zwrotnym, w swojej pracy zawodowej. Pracę z wykorzystaniem metod: analizy SOFT, stref wpływu, metody sześciu pytań, ścieżki analizy problemu oraz diagramu przyczyn, poprzedziła refleksja uczestników nad możliwościami i okolicznościami wykorzystywania tych narzędzi a także ich zaletami i słabościami. Grupy poznały walor pogłębionej refleksji, jaką u respondentów wywołują te metody oraz wyzwalać możliwie pełnego zaangażowania badanych w udzielanie odpowiedzi. Duży wkład w pracę podczas sesji mieli uczestnicy także we względzie wymiany doświadczeń, na temat innych jeszcze znanych sobie metod i narzędzi

Sesja: Ewaluacja wewnętrzna.

Sesja zatytułowana Ewaluacja w praktyce szkolnej, pozwoliła zinternalizować uczestnikom zarówno istotę ewaluacji wewnętrznej jak i jej rozwojowy charakter. Nacisk został także położony na kształtowanie umiejętności wykorzystania wyników i wniosków z ewaluacji sprawowanej w ramach nadzoru dyrektora szkoły dla przygotowania diagnozy potrzeb szkoły. Prowadzący podkreślali autonomię szkoły w prowadzeniu i wykorzystywaniu ewaluacji zewnętrznej opierając się przy tym na szerokiej prezentacji podstawy prawnej nadzoru pedagogicznego.

Ewaluacja w praktyce szkolnej

Autorzy: Beata Domerecka, Dorota Kulesza

Sesja: Ewaluacja zewnętrzna.

Mimo obowiązywania od 2009 roku rozporządzenia o nadzorze pedagogicznym ustanawiającym ewaluację zewnętrzną jako podstawową procedurę pozyskiwania informacji o jakości pracy szkół, sesja jej poświęcona cieszyła się niemałym zainteresowaniem uczestników. Pytania do prowadzących dotyczyły zarówno zmian wynikających z tegorocznej nowelizacji, jak i doprecyzowania i wyjaśnienia kwestii, od czterech lat niezmiennych.

Jednym z celów spotkania, niewątpliwie istotnym dla kontekstu diagnostycznego, był raport po ewaluacji zewnętrznej – jego struktura i ewolucja jaką przechodzi w związku z niedawną zmianą prawną. Zależnie od potrzeb, szczegółowo lub ogólnie, omawiano idee i podstawowe założenia obecnego systemu, precyzując pojęcia takie jak: ewaluacja, kryteria, charakterystyki i wymagania – wskazując także ich rolę jako spójnej całości.

Spore ożywienie wzbudzała wśród niektórych uczestników kwestia dialogicznego charakteru, jaki nabywa obecnie realizowana ewaluacja zewnętrzna przeprowadzana w szkołach i placówkach.

Podobnie do innych także i ta sesja zawierała część warsztatową. Uczestnicy wypróbowywali takie narzędzia pomagające przyswajać i omawiać wyniki ewaluacji zewnętrznej jako mapa czynnikowa, koło perspektyw oraz metoda delficka.

Pożytki z ewaluacji zewnętrznej

Autorzy: Aleksander Pawlicki, Magda Tędziegolska

Dzień trzeci

Ostatni dzień konferencji zamykały dwa wykłady. Pierwszy z nich to wykład dr Jacka Strzemiecznego o efektywnym doskonaleniu nauczycieli. Zwrócono uwagę na istotne, elementy, które są potrzebne aby doskonalenie przynosiło wymierne korzyści zarówno dla nauczyciela jak i dla ucznia. Uczestnicy mogli się zapoznać z wynikami najnowszych badań światowych dotyczących zagadnienia oraz prawideł związanych z czynnikami odpowiedzialnymi za skuteczne uczenie. W prezentacji oprócz charakterystyki uczenia się dorosłych, przedstawione zostało powiązanie jakie występuje między uczniem, nauczycielem i treściami w ramach rdzenia nauczania. .Treści: koncentracja na uczeniu się uczniów Forma: Połączenie z praktyką nauczania i zasadami uczenia się dorosłychWarte podkreślenia jest fakt, iż badania naukowe potwierdzają zasadność takiego doskonalenia nauczycieli, które: wykorzystuje współpracę i pracę zespołową nauczycieli oraz jest dostatecznie intensywne i długookresowe

Kolejny wykład to cyfrowy SORE, który przedstawił Krzysztof Wojewodzik, koordynator projektu E-podręcznik. Uczestnicy mogli zapoznać się z charakterystyką dynamiki rozwoju sieci Internet a także aktywności internetowej uczniów – wraz z odniesieniem do portali edukacyjnych, z których uczniowie korzystają. Ważne okazały się także informacje na temat projektu Cyfrowa Szkoła realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Na koniec uczestnicy zostali zapoznani z wyłączeniami z regulacji dotyczących praw autorskich dla uczniów i nauczycieli oraz zasadami licencjonowania wolnych zasobów.

E-podręcznik - rewolucja czy ewolucja

Autor: Krzysztof Wojewodzik

Mimo różnorodności doświadczeń z jakimi uczestnicy przybyli na konferencję, każdy z pytanych o opinię wskazywał, że znalazł na niej coś dla siebie. Część uczestników poznawała zupełnie nieznaną im dotychczas zagadnienia przez całe trzy dni, część odkrywała nowe obszary podczas poszczególnych zajęć, na pozostałych zaś utrzymywała wcześniej zdobytą wiedzę.

Uczestnicy często wskazywali na chęć dalszych poszukiwań edukacyjnych, zwłaszcza w zakresie EWD oraz ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej, budujące było dla wielu to, że obawy jakie wiązali z tymi zagadnieniami, zniknęły wraz z poznawaniem tematyki podczas poświęconym im sesji.

Wszyscy zgodnie zwracali uwagę na konieczność organizacji kolejnych spotkań, ponieważ trzy dni pracy, nie zaspokajało aspiracji informacyjnych przy tak szerokiej ofercie merytorycznej konferencji.